

PERFUMA (27) *sb f*

perfuma (2), **perfumy** *prawdopodobnie pl t* (25); perfuma : perfumy *RejFig* (1:1), *RejZwierc* (1:13).

e oraz a *jasne*.

sg *N* perfuma (2). ◇ *pl N* perfumy (14). ◇ *G* perfum(o)w (3). ◇ *A* perfumy (4). ◇ *I* perfumy (4), [perfumami].

Sł stp brak, Cn: perfumy, Linde także XVII (z Cn) – XVIII w.: perfumy.

1. *Substancje służące do nadawania przyjemnego zapachu przez skraplanie lub pocieranie nimi; magmata Calep, Cn; aromata, diapasmata, hedysmata, pastillus, stymmata Cn (26) :* Więc potym chłop lezye precz/ álić łam pan cudzi/ S perfumy [z *perfumami*, cf **a**. *Przen RejZwierc* 24, cf też **PERFUMOWANY**] rękawiczki czáfem łoby zbrudzi. *RejWiz* 72; *RejZwierc* 141; Tym łie iedno kęš chłubią [Włosi] iż perfumy máią/ A też łmierdzieć nie mogą bo cienko iadąią, *RejZwierc* 241, 53, 71; *Calep* 628b.

W połączeniach szeregowych (2): iefliby łye im do mdłości zánoşıło/ mieć [...] wódki/ prochy/ perfumy/ y coby iedno od mdłości dobre *Oczko* 28v, 18v.

Zwrot: »(po)trząść się perfumy« (1) [*szyk zmienny*] (3): *RejZwierc* 141; Y thy nie bárzo vtyiefz/ Iż łie trzy kroć przez dzień myiefz/ A potrzebiefz łie perfumy/ A zá vchem gráiąć dumy. *RejZwierc* [233], 159v.

Wyrażenie: »wonne perfumy« (1): áby to [*łazienne pałace*] rołkołzy/ myłłi dobréy/ á nie fráłunku áni melánkolijéy łłużyło: z tąđ wonné perfumy/ wódki/ máłłci/ łożá/ kápánia/ y inłzé nieółzácowané kółzty *Oczko* 18v.

Iron. (1): A ten nołá vmyka/ á łbem wierci włzędy/ Pfe boday cie zábito/ cołłci łmierdzi z gęby. A on wálá pomáca/ áż perfumá oná/ Ktora byłá niedawno wypádlá z ogoná. *RejFig* Aa3v.

Przen (5) : Bo tey [*cnocie*] trzebá perfumow/ niłłi ciálu więcey/ Bowiem ná niey káđdy łmrod/ obaczá napręđzey. *RejZwierc* 141; *RejZwierc* 91v, 252.

perfumy czego (1): A coż nas do tego przywodzi iż o ty perfumy łławy á poćciwołłci mniefy dbamy niłłichmy powinni? *RejZwierc* 104.

Szereg: »perfumy a prochy« (1): Abowiem niech łie zdobi kto chce/ [...] niech łie perfumuie iáko chce/ iefłize od niego nie bęđá záłatáwác perfumy á prochy s cnoty/ z rozumu/ á z vważney poćciwołłci vtłuczone/ wierę Szpikánárdy áni Mułłzkum áni Ambrá nie mu nie pomoże. *RejZwierc* 104.

a. *Woń perfum; też w ogóle aromat, zapach* (9) : Bo nád tym záłię włzędy piękne drzewá łłaly/ [...] Ony wonné Cypryłly/ ony Cynámony/ Podawáiąć od łiebie rozłicłne perfumy. *RejWiz* 24; *RejZwierc* 91v.

W przeciwstawieniu: »perfumy ... smrod« (1): iż zá wyłłępki zbytnie w łłtroiách/ dopułłcił Bog niewołłtwo/ w ktorým náłłtąpić miáło miáło włółowych przypraw/ główa od plugáłłtwá ołłyłáła: [...] miáło perfumow łmrod y zarázá. *PowodPr* 84.

Szeregi: »perfumy albo wonnołłci« (1): Iáko łie theż nołłek kocha kiedy go iákie wdzięćne perfumy albo wonnołłci záłecą. *RejZwierc* 142v.

[»perfumy i woń wdzięczna«: w tym mijąla w oczách wŕzytkich Biskupow iedná niewierna z pań Antyocheńskich sławna nierządnicá [...] y mijaiąc nas/ powietrze wŕzytko perfumámi y wonią wdzięczną nápełniła. *SkarŻyw* 933 (*Linde*).]

Iron.: *Smród niemila woń* (3): Siła tu máłych dzieci/ co gdy czáčzem gráią/ Połpolicie ie potym w gówno zámíatáią. A też czáčzká nie długo/ bo wnet pośmledzieie/ A y wam s tych perfumow/ pewnie twarz sśinieie. *RejFig* Aa3v; *RejZwierz* 140.

perfuma czego (1): Od Polaká perfumá pieczenia s cebulą/ A potym konew piwá aż fie oczy ftulą. *RejZwierc* 241.

Przen (2) : *RejZwierz* 107; A iżby s ciebie perfumy zálátywáły pięknych á vważonych obyczáiow twoich á nie thylko z rękáwiczek twoich/ áby s ciebie obczy nadobne przykłády bráli *RejZwierc* 24.

2. *Para, opar* (1) : Bo ty wŕzytki perfumy co z żołądká idą/ A gdy iuż thám do głowy do tych fklepow wnidą/ Kędy dużá rozumna s śwymi śmyśły mieśzka/ Wnet rozeznác wŕzytkiego nigdy nie zámieśzka. *RejWiz* 120.

JDok